

Van: Jhr. Mr. J. A. de Ranitz
M via S

Datum: 22 mei 1967
No 644

Aan:

Onderwerp: Topconferentie; politieke
consultaties.

cc: POAD
DGES
DEU

Blijkens bericht van Jhr van Vredenburg is het de bedoeling, dat de topconferentie eindigt met het besluit, dat de Ministers van Buitenlandse Zaken der Zes elkaar in den vervolge wederom zouden ontmoeten. Ik meen in diverse ontmoetingen, die U met Uw collegae heeft gehad en waarbij ik aanwezig mocht zijn, te hebben beluisterd, dat U, hoewel zeer gereserveerd, tegen een dergelijk weder opnemen van informele contacten tussen de Zes op de wijze waarop zulks in de jaren 1960 - 1962 geschiedde, geen principieel bezwaar zou willen maken.

Hierbij zij het volgende aangetekend:

Hoewel ten principale sedert de situatie zoals die zich in de jaren 1960 - 1962 voordeed, weinig is veranderd, zijn er wel modaliteiten gewijzigd. Ik zou daarvan de volgende willen noemen:

- a. Frankrijk heeft de in 1958 aangekondigde politiek van een zich losmaken uit het Atlantisch verband voor een belangrijk deel uitgevoerd; Frankrijk blijft een belangentegenstelling zien tussen het continentaal Europa der Zes en de Anglo-Saxone/Scandinavische wereld (tot driemaal toe in persconferentie de Gaulle gereleveerd);
- b. De onder de Zes bestaande tegenstellingen met betrekking tot fundamentele problemen zoals détente, relaties met de "Tiers monde", Europese defensie en veiligheid zijn nog allerminst opgeheven en zelfs hier en daar verscherpt;
- c. Frankrijk blijft het Europees concert der Zes Ministers van Buitenlandse Zaken (en eventueel een hoger niveau) zien als het orgaan van de politieke besluitvorming in Gemeenschapszaken;
- d. Het moment van hervatting der consultaties à Six lijkt zeer ongunstig voor het bevorderen van de intrede van Engeland in de E.E.G. De toestand is in zoverre anders dan ten tijde van het Straatsburgse besluit van 1959 dat op dat moment geen Brits verzoek om van de aanvang af bij deze consultaties te worden betrokken ter tafel lag.

COPIE-MEMORANDUM

Van: Jhr. Mr. J. A. de Ranitz

Datum:

Aan:

Onderwerp:

- 2 -

e. Meer dan ooit zal Frankrijk naar buiten de indruk vestigen, alsof het juist tengevolge van de politieke consultaties, namens de Zes kan spreken. De wijze waarop de Generaal zich in de persconferentie van 16 dezer als spreekbuis voor de Zes opwerpt is in deze tekenend.

Ten aanzien van de houding der partners behoeft men geen hoge verwachtingen te hebben. Luxemburg is reeds bij de bentwoording van de Fanfani-uitnodiging met alles accoord gegaan. Fanfani (niet noodzakelijkerwijs identiek aan Italië) zal zeker een "succes" willen boeken. Duitsland schijnt zelf voorstellen tot herleving der politieke consultatie à six te willen doen; in elk geval valt van Kiesinger generlei oppositie tegen Franse denkbeelden terzake te verwachten. België stelt zich evenwel over de gehele linie aanzienlijk gereserveerder op ten aanzien van Frankrijk dan onder Spaak. Harmel is een groot voorstander van consultatie à sept en zal zeer teleurgesteld zijn, indien Nederland een minder duidelijk standpunt in zou nemen.

Resumerend kom ik tot het advies niet aanstonds accoord te gaan met politieke consultatie à Six en te beginnen met het volgende te poneren:

1. De Romeinse verdragen zijn getekend in het licht van het verlangen naar een groot Europa; men is daarbij begonnen à six; na tien jaar blijkt er een verlangen bij enige andere landen tot toenadering te zijn; de indruk ware te vermijden dat de Zes toch een besloten gezelschap is.

2. Er bestaan geen fundamentele tegenstellingen tussen de Zes enerzijds en de overige Europese en Atlantische landen. Voorzover er sprake is van tegenstellingen doen deze zich even sterk voor tussen de Zes onderling als in groter verband.

3. Voor het bereiken van werkelijke détente blijft een sterk Atlantisch verbond nodig; mede dank zij een lovenswaardig initiatief van Uw Belgische ambtgenoot zal in de toekomst een éénstemmig Europees geluid, doch dan van alle Europese partners, krachtiger kunnen klinken.

4. Voorzover naast het Atlantisch overleg behoefte bestaat aan intra-Europees overleg is de WEU het aangewezen kader.

Ongetwijfeld verwacht men van Italiaanse, Duitse en Franse zijde dat door Nederland (en België) in bovenaangegeven richting wordt geïntervenieerd.

- - - - -